

NEWS

i dziennikarstwo
śledcze

wobec wyzwań XXI wieku

pod redakcją
Marka Palczewskiego
i **Moniki Worsowicz**

Spis treści

Wstęp	5
------------------------	----------

NEWS – ASPEKTY GENOLOGICZNE, POLITYCZNE I ETYCZNO-PRAWNE

MONIKA WORSOWICZ

„Mam newsa!”, czyli o problemie naukowców i marzeniu dziennikarzy	9
--	----------

MICHAŁ DROŹDŹ

Dromologia newsa – szybkość a informatywność i obiektywność	25
--	-----------

ADAM OWCZAREK

News on-line – nowy gatunek informacyjny	53
---	-----------

MAREK PALCZEWSKI

Kilka uwag o tabloidyzacji newsa	73
---	-----------

KONRAD W. TATAROWSKI

Między wolnością a odpowiedzialnością. O zasadach polityki informacyjnej na przykładzie Rozgłośni Polskiej RWE	85
---	-----------

BOGUSŁAW KOSMUS, MONIKA WÓJCIUK

Czy istnieje kontratyp newsa?	101
--	------------

DZIENNIKARSTWO ŚLEDTCZE – W TEORII I PRAKTYCE

WOJCIECH ADAMCZYK

Rzecz o kontynuacji: amerykańskie wzorce <i>investigative reporting</i> w praktyce polskich reporterów śledczych	113
---	------------

MACIEJ MROZOWSKI

Rewelacje na kolacje, czyli Kittel i Jabrzyk przedstawiają: Tajemnica czterdziestego piętra (studium przypadku)	139
--	------------

JOANNA TACZKOWSKA

Działalność śledcza dziennikarzy a nadużycie prawa do informacji . . . 159

MARIA ŁOSZEWSKA-OŁOWSKA

**Materiał śledczy a ryzyko naruszenia
dóbr osobistych – wybrane aspekty prawne 187**

DZIENNIKARSTWO NEWSOWE I ŚLEDTCZE – KONTEKSTY

DARIUSZ MATELSKI

**Rola dziennikarstwa Trzeciej Rzeczypospolitej w ukazywaniu
zabiegów o restytucję dziedzictwa kultury polskiej utraconego
do 1945 r. (Rewindykacje z Rosji, Białorusi, Ukrainy i Litwy) 201**

OLGA BIAŁEK-SZWED

Zjawisko terroryzmu na łamach współczesnej polskiej prasy masowej . . 229

O autorach 245

Wstęp

W ostatnich latach zarówno dziennikarstwo śledcze, jak i newso-
we zmieniły swoje oblicze. Związane jest to m.in. z ewolucją całego
dziennikarstwa i świata mediów, w którym coraz większe znaczenie
odgrywają względy rynkowe. Zapotrzebowanie na atrakcyjny i szybki
news oraz sensacyjne, acz nie zawsze rzetelne artykuły wymuszają na
dziennikarzach i wydawcach dostosowanie się do nowych warunków
pracy. Liczy się pierwszeństwo w przekazie informacji, odkryciu afery,
w dotarciu do odbiorcy. Rygory weryfikacji wiadomości, skrupulatności
w ich zbieraniu i odpowiedzialności za słowo często schodzą na dal-
szy plan wobec wymogów i oczekiwań rynku. Wolność dziennikarska
w królestwie tabloidyacji przestaje być kontrolowana przez etyczne za-
sady wiarygodności i odpowiedzialności. Ważne jest to, by „mieć new-
sa” i dać go tym, którzy „mają prawo wiedzieć”, bez względu na prawne
i moralne konsekwencje. Czy jednak dziennikarstwo powinno narzucać
sobie jakiegokolwiek ograniczenia w „dążeniu do prawdy”? Na to pytanie
i inne, wynikające z niego, próbują odpowiedzieć autorzy niniejszego
zbioru artykułów. Są wśród nich zarówno naukowcy, jak i dziennikarze,
teoretycy i praktycy – czytelnicy mają zatem okazję zapoznać się z róż-
nymi punktami widzenia i sposobami opisu tej problematyki.

W I rozdziale tomu omówione zostały zagadnienia dotyczące genologicznych (Monika Worsowicz, Adam Owczarek), politycznych (Konrad Tatarowski) oraz etycznych i prawnych (Michał Drożdż, Marek Palczewski, Bogusław Kosmus i Monika Wójciuk) aspektów newsa.

W II rozdziale dominują tematy związane z recepcją amerykańskich wzorców *investigative reporting* w polskim dziennikarstwie śledczym (Wojciech Adamczyk) oraz kwestie odpowiedzialności dziennikarzy za informacje przekazywane w tekstach śledczych (w praktyce – Maciej Mrozowski i w przepisach prawa – Joanna Taczkowska, Maria Łoszevska-Ołowska).

W rozdziale III, zatytułowanym *Dziennikarstwo newsowe i śledcze – konteksty* umieszczone zostały artykuły omawiające wpływ interwencji dziennikarskich na rewindykację polskich dóbr kultury (Dariusz Matelski) oraz problemy moralne związane ze sposobem prezentacji w mediach informacji o działalności terrorystycznej (Olga Białek-Szwed).

Motywy spajającym przedstawione w tomie artykuły są relacje pomiędzy wolnością a odpowiedzialnością dziennikarzy tworzących newsy i reportaże śledcze. Mamy nadzieję, że będą one dla Państwa inspiracją do stawiania dalszych pytań o obecną kondycję polskiego dziennikarstwa.

Życzymy przyjemnej lektury!

Marek Palczewski

Monika Worsowicz